

POLITIKKUR

NemID fyri at sleppa í føroyska netbankan

Broytingar henda í summar. Føroyskir netbankabrúkarar skulu nú venja seg við NemID

Netbankin hjá peningastovnunum hevur broytt samskipti við kundarnar nógv seinastu fáu árin.

Upprunaliga var netbankin føroyskur, gjørdur av Elektron í samstarvi við føroysku peningastovnarnar, men fyri fáum árum síðani var netbankin fluttur av landinum til fyrirkunna SDC, har hann nú verður ríkin og mentur.

Netbankin skal hava høg trygd. Tí verður alla tíðina arbeitt við trygdini, og í Danmark hevur tað leingi verið soleiðis, at skalt tú inn í tín egna netbanka, so skal tú brúka NemID.

NemID er ein koda, sum tú sum brúkarar fært á einum korti. Tú hevur sum nú navn p-tal og

eina kodu fyri at sleppa inn, men haraftur skal tú tæppa eitt tal afturat inn. Hetta talið er ongantið tað sama, men er nýtt hvørja ferð.

Talið fær tú av einum netkortid, sum bert tú hevur. Tað er í veruleikanum NemID.

Umframt trygdina er ein fyrimunur, at tú ikki nú noyðist at brúka somu teldu, hvørja ferð tú skalt í netbankan. Hevur tú kortid við NemID hjá sær, so kanst tú fara inn í netbankan gjøgnum allar teldur.

NemID völdi nakað av trupulleikum fyrstu árin í Danmark, men nú tykist skipanin at virka væl.

HJARTAMÁL HJÁ TJÓÐVELDI:

KT-skipanir skulu gerast og goymast í Føroyum

Árni Gregersen

At føroyskar KT-skipanir við upplýsingum um borgarar í Føroyum og teirra figgjarviðurskipti eru uttanfyri Føroyar, er ein stór gøla, sambært Tjóðveldi.

Flokkurin heldur, at tað er stórir vandi fyri føroyska samfelagið, at allar upplýsingar, sum hava við føroysk viðurskipti at gera og serliga persónlig viðurskipti hjá føroyska borgaranum, skulu liggja hjá útlandskum fyrirkunum.

Tjóðveldi heldur eisini, at tað er eitt álvarsligt bakkast fyri føroyska KT-menning, at alt hetta er flutt av landinum og vil tí yvir eitt trý-ára skeið hava allar hesar upplýsingar heimaftur at goyma, viðgera og menna.

Í morgin fer Løgtingið at hava 1. viðgerð av hesum. Høgni Hoydal hevur lagt eitt uppskot fram fyri Tjóðveldi, sum nú skal viðgerast í Løgtinginum.

Uppskotið mælir til, at grein 17 í lógini um viðgerð av persónsupplýsingum fær hetta ískoytið:

Persónsupplýsingar og viðgerð av persónsupplýsingum í skipanum í Føroyum, hvørs høvuðsinnihald

og -nýtsla eru peningaligar transaksjónir, flytingar ella annað samskipti ella virksemlum einstaklingar, virki, stovnar o.t. í Føroyum, kunnu ikki flytast av landinum. Heldur ikki kann ein partur av hesum flytast av landinum.

Uppskotið

Uppskotið hjá Tjóðveldi leggur ikki fingrarnar ímillum, heldur ikki í viðmerkingunum.

Har verður sagt, at í veruleikanum er tað soleiðis, at tá ið tildømis netbankin var fluttur av landinum, so var hetta eitt stórt afturstig fyri føroysku KT-vinnuna, sum er munandi minkað síðani.

Tjóðveldi vil hava alt hetta aftur til Føroyar og tað sum er spennandi er, at fleiri aðrir flokkar í tinginum í veruleikanum eru samdir við Tjóðveldi.

Herfyri legði Framsókn eitt uppskot fram, sum hevði sama endamál: at fáa KT-arbeidsplassini aftur til Føroyar og tryggja at føroyskir myndugleikar hava ræðisrætt á hesum viðkvæmuupplýsingunum.

Tá ið orðaskifti var um uppskotið hjá Framsókn kom fram, at umboð fyri all-

ar flokkar í veruleikanum vóru samd um endamálið, men tá var eisini sagt, at tá ið tað uppskotið var partur av lógini um tilbúgving, so kundu flokkarnir ikki taka undir við tí.

Í viðmerkingunum til uppskotið, sum verður til viðgerðar í morgin, skrivar Høgni Hoydal:

– Hagstova Føroya hevur í 2014 gjørt upp, at størsti vøksturin í at keypa tænastur uttanlands er júst fyri KT-tænastur, harav peningastovnarir eiga meginpartin. Sambært Hagstovuni er vøksturin í at keypa KT-tænastur uttanlands vaksin við 500% frá 2005 til 2012. Hetta samsvarar væl við, at júst frá 2005 fóru bankarnir undir tær fyrstu útflytingarnar av KT-virksemi. Og Hagstovan vísir á, at í 2012 vórðu brúktar 140 mió. kr. til at keypa KT-tænastur uttanlands.

Altjóða íleggjarar

Høgni Hoydal sigur eisini í viðmerkingunum, at ein annar trupulleiki hevur tikið seg upp. Tá ið netbankin var fluttur av landinum, so var tað til eina danska fyrirkunna, men síðani er henda fyrirkunna seld. Tey sum eiga nú eru stórir, altjóða íløgugrunnar, so føroyskir myndugleikar hava onga ávirkan á netbankan.

Uppskotssetarin metir, at talan er um eitt grundleggjandi infrakervi, ið frameftir hevur eins stóran týðning fyri samfelagsmenningina og vegir, brýr, tunlar, sjóvegis og loftvegis samband, sum verður flutt av landinum.

Talan er um eitt sera virðismikið og týðningarmikið tilfeingi, ið – uttan at nakar borgari er eftirspurdur, sum er tvungin at nýta føroyskar peningastovnar – verður flutt úr føroyska samfelagnum, har føroysk vinna ikki fær møguleika at kappast um at gagnnýta tað og føreileikamenna seg.

Tað verður eisini nevnt, at tað við lóg er álagt hvørjum einasta borgara í Føroyum at hava konto í føroysku peningastovnunum.

– Nú hava peningastovnarir flutt hvørja einastu kontu og hvønn einasta upplýsing um peningaviðurskipti hjá hvørjum føroyskum borgara av landinum – og allar viðgerðir av peningaviðurskiptum hjá hvørjum einstøkum skulu fara av landinum til tess at verða framdar, sigur Høgni Hoydal.

